

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrdesetopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Denašnja Kopitarjeva slavnost.

Včeraj je minilo sto let, kar se je iz našega slovenskega naroda rodil Jarnej Kopitar, zvezda prve vrste na učenjaškem svetu, veleum, ki je ne le svojim vrstnikom bil kaži-pot v jezikoslovnej znanosti, nego jej je znal nova pota odkazati in jej novih izvrstnih delavcev vzbuditi in dovesti, kateri so kakor njegovi učenci (Vuk in Miklošič) epohalno znanstveno delavnost razvili in tako tudi k političnemu razvoju Slavjanstva največ storili.

Temu velicemu možu, učenjaku in posrednjemu pospeševalcu razvoja Slavjanstva se slovenski narod danes oddoljuje. Postavil mu bode z malim znakom, z vzdajanjem kamenene plošče v njega rojstveno hišo, tudi viden spominček, v znamenje častenja njega veleuma in zahvalnosti za njega delo, kakor tudi v znamenje izpodbuje mlademu učečemu narastaju, naj posnema domoljubno delo za razvoj slavjanske kulture in slavo slavjanskega imena.

Kopitar je bil jeden prvih, ki je z velicim znanjem in torej z veliko avtoriteto tolmačil tujim učenjakom, o Slavjanstvu nevednim, ime, pomen in skupnost našega roda. Govoril je o Slavjanih na Kranjskem, ne o Kranjcih, o Slavjanih na Češkem, ne o Pemcih, kakor je bila prej navada. Pa tudi v notranje je njegovo delo politično važnost imelo: odprl je Slavjanom samim oči za veliko njih preteklost, podal jim ključje jezikoslovne znanosti do prvega vira nepokvarjene staroslovensčine, tega divnega jezika naših svetih apostolov Cirila in Metoda, ki sta se moževno trudila v srednji Evropi ustanoviti veliko slavjansko samostalno državo, in slavjansčini pridobiti tako veljavo, kakor jo še le v prihodnje čase dobiti mora, ako se mi varujemo grehov, katerih so naši predniki deležni bili in s tem razcvet Slavjanstva za tisoč let zavrli.

In ta veliki talent, ta odločujoči prvoborec v celem slovanski jezikovni znanosti, ta prižigalec luči do temot slavjanske preteklosti, Jarnej Kopitar, bil je — sin nevednega, neukega, malega slovenskega kmeta, sin iz priprostega naroda slovenskega!

In narod, ki je rodil take veleume, ta narod mora imeti še duševne moči v sebi, da bode rodil še druge take velike može, in upajmo, da morda še večje, ki bodo svečniki bodoče sijajnejše kulture slavjanske!

Če so v prejšnjih negodnejših časih iz našega naroda vzrastli veliki može, opravičena mora biti naša narodna nada, da se v bodočnosti, ki nam se duševno milejša obeta nego je bila preteklost, proizvodna moč slovenskega naroda ne bode izjalovila,

temuč, da nam slovenska domovina rodi za vse stroke duševnega dela jedrnatih vrednih sinov!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. avgusta.

Prašk list pripoveduje, da je nemški moravski deželni šolski svet zaradi tega naenkrat nekaj Slovanom bolj prijazen postal in votiral češko srednjo šolo, ker je z Dunaja naučni minister baron Conrad na to pritiskal, rekoč, da bi bilo neodpušljivo, ko bi se narodnim željam prebivalstva ne ustreglo, ki je s tako malimi koncesijami zadovoljno. — Nu, dobro. Pa kako je vendar to, da g. baron Conrad tudi na naš ljubljanski deželni šolski svet, na graški, celovski, goriški, isterski enako ne pritisne? Kaj je pri vladi z resolucijami, katere je državni zbor sprejel? Mar padajo pod stol? Mar mi Slovenci ne terjamo še menj kot drugi?

Iz **Pešte** se javlja, da „Pesti Naplo“ pripoveduje vest iz parlamentarnih krogov, da pade minister Tisza kmalu, a da pride baron Sennyey na njegovo mesto na krmilo.

Vnanje države.

Iz **Rima** se dne 20. avgusta telegrafira: V današnjem konsistoriju je papež po alokuciji imenoval več škofov za Italijo, Anglijo in Ameriko „in partibus infidelium“. Alokucija govori le o Belgiji, obžaluje, da je bilo belgijsko poslanstvo iz Rima odpravljeno in vidi v tem veliko razžaljenje; vojska zoper cerkev, pravi alokucija, ponavlja se z večjo oostrostjo; belgijsko ministerstvo da je navdihneno s protikatoliškim duhom, cerkev ne more odobravati belgijske šolske postave. — Papež hvali postopanje belgijskih škofov; on govori o svojem potrpljenju, v tej stvari pokazanem, in o svojem svetu, naj bodo škofje zmerni. Papež pravi, da je zmirom odbijal zahtevanje belgijskega ministerstva, naj bi škofo grajal. Papež je pripravljen, osobne razžalitve prenašati, ali nikoli ne bode prenašal razžaljenj apostolskemu sedezu, celo ne za ceno svojega življenja. On to tožbo izreka, da jo čujejo knezi in narodi. Belgijsko ljstvo hvali papež in pravi potem, da bode o družih uzrokih bolečin in strahu za cerkev pri drugej priliki govoril, ker nij sama Belgija, katera cerkvi škodo dela.

Iz **Peterburga** se poroča, da so se v vladnih krogih vršile neke premembe. Komisija, katerej predseduje grof Loris Melikov, se razpusti, tretji oddelek carske kancelije (tajna policija) pridruži se notranjemu ministerstvu in notranji minister postane grof Loris Melikov. Žandarstvo se bode njemu podredilo. Dozdanji notranji minister Makov postane minister za pošte in brzojav, a obdrži vse vnanje naučne zadeve.

Vshodnje-rumelijski vladni direktorji so baje sklenili v tajnej seji, da popišejo vse zdrave Bolgare od 20. do 35. leta, da bode potem mogoče na hip ves narod v

orožje dvigniti! Orožje dobodo z Ruskega in so prišli v Filipopolj ruski generalštabni častniki. Nadalje se poroča, da bodo vsi Bolgari dne 11. septembra udarili na Turčijo.

Armenijski kristijanje izseljujejo se na Rusko zbog turškege preganjanja. Poročilo pravi, da se izseljujejo kar v četah.

Turčija je dne 19. t. m. odgovorila na okrožnico evropskih vlastij gledé Črne gore. Obseg tega odgovora nij še znan, a poroča se, da je v tem odgovoru Turčija izrazila svojo pripravljenost Črnej gori odstopiti Osinj, samo obrok, kedaj da ima to storiti, mora se jej — podaljšati.

Iz **afganistanskega** Kandahara se poroča, da je Ayub kan poskušal trdnjavo napasti, a so ga britanski vojaki zmirom odbili.

V Montaubanu je priredil municipij velik banket **francoskemu** ministerskemu predsedniku Freycinetu. Pri obedu je Freycinet razvijal program zdanje francoske vlade; dejal je: „Volitve v generalna svetovalstva so dokazale, da dežela ne mara revolucijonarjev. Ona hoče mirno postopati in nič prenašati se. Vlado so od vseh stranij napadali, ali ona si je mislila: vlada naj se brani z dobro politiko, a ne s tiskovnimi pravdami. Narod je odobril našo politiko, njegovo blagostanje se boljša in vsako leto plačuje manj davka. Mi nijsmo sovražniki vere, a dopustiti ne smemo, da bi se duhovenske bratovščine postavljale nad zakon. V vnanjej politiki se je Francija pričela zopet gibati, a ona hoče tudi miru ter ne bode nič storila, kar bi jo kompromitovalo. Francoska situacija je dobra na vnanje ter notranje“.

Dopisi.

Iz Ljubljane 20. avgusta. [Izv. dop.] (Naše gospodične.) Sicer je bilo po svetu dozda zmirom slišati, da so dekleta in žene rade videle pogumne mladeniče in možé, ne pa strahopetcev. V Ljubljani je to pri deklicah iz nemškutarskih familij zdaj drugače; zdaj ljubljanske nemškutarske gospice odlikujejo bežeče junake. Zato so se neke gospice zadnjo nedeljo trudile „liedertaflerje“ s cveticami obsipati, kateri so, kakor se zdaj v Medvodah trdi, najbrž pred jednim samim napadovalcem hrabro bežali, dasi jih je bilo do 40 mož, kakor so se sami štel! — Zoper ta gusto nemškutarskih punčik nemamo sicer čisto nič, samo da svetujemo lepim mladim, naj drugič prav tiho mej soboj govoré, kadar se bode spet katerej iz ljudske kuhinje zljubilo zabavljati: „diese Sokolisten müssen aber auch überall dabei sein!“ V tacih rečeh ne razumemo šale niti ne od mlade goske. Tudi bodo morda gospodičinam znale matere doma povedati, da je za dekleta nespodobno v politične zabavlje spuščati se.

Iz Dolenje vasi pri Ribnici 19. avg. [Izv. dopis.] (Nemški ali slovenski komando požarnih straž. — Cesarjev dan. — Uradovanje.) Če hočemo zaznamovati, da se kaj le redko prigodi, rečemo

navadno: „na vsake kvatre enkrat“. No, dopisi iz krasne ribniške doline vam pač še redkeje prihajajo. Potem sodeč moral bi človek misliti, da smo Ribničanje izumrli, in vendar ne pošiljamo le ravno tako pridno, ko nekdanji naši očetje suho robo na vse strani sveta, ampak gibljemo se tudi v drugem obziru dokaj živahno.

Naša vas ustanovila si je pred nedolгим časom prostovoljno požarno brambo. To nij majheno podvzetje za vas, saj se niti trg Ribnica nij sposobnega čutil ustvariti tako društvo, a požrtvovalnost in stanovitna volja naših ljudi premagala je vse zapreke. Z veseljem moremo pritrditi, da se društvo lepo razvija, in da je v vsakem obziru sposobno živeti. Izvršujočih udov ima dosedaj 72 in zraven tega mnogo podpirajočih. Mej zadnjimi je tudi precej gospodov iz Ribnice in iz Velikih Lašč.

Naši vrli fantje in možje so kmalu zapopali vso stvar in pokazali so se uže pri več vajah zelo izurjene. Tudi starih društev ne bi se jim bilo sramovati, kar se tiče precizne izvršitve njihove naloge. Društvo si je se véda napravilo tudi čisto novo pripravo in izvrstno brizgalno.

Kar pa je posebno hvale vredno, je to, da je društvo čisto slovensko. Tukaj se ne zapoveduje nemško, komanda je slovenska, in s tem se to najmlajše društvo požarne brambe na Kranjskem, če ne pred vsemi družimi, pa vsaj pred veliko večino lahko s ponosom ponaša. Naj bi se stareja društva ne sramovala v tem obziru posnemati mlajše, naj bi se skoraj prestrojila vsa v slovenskem duhu! Pred vsem pa naj bi ljubljansko odložilo svoj nedomači značaj, ki je v tako živem nasprotju z značajem slovenskega mesta. Kaj nam je treba nemške komande na domačih tleh? Ali nij smešno, če se pomisli, da Slovenec Slovence zapoveduje v tujem jeziku? Proč s tem, bodimo domači v domačiji!

Kakor po celem Kranjskem praznovali smo tudi pri nas dostojno predvečer cesarjevega petdesetega rojstnega dne. Zažgl se je na holmu nad vasjo velik kres, spuščali so rakete in grom možnarjev razlegal se je veličastno po tihej krasnej noči. Na najvišjem vrhu male gore, pri sv. Ani, pa so Ribničanje iz trga odzdravljali z ognjem in strelom. Ti ognji značili so pregorečo ljubezen našega ljudstva do presvitlega cesarja, te k nebu dvigajoče se lučice bile so podoba prošenj, ki so gori kipele za ohranjenje premilostivega nam vladarja, in grom možnarjev je glasno govoril našim nasprotnikom, ki našemu ljudstvu v nesramnej smelosti očita, da je nelojalno. Naše ljudstvo nelojalno?! Kedar se je kak vojak hrabreje boril za Avstrijo, kakor slovenski, kedar je kako drugo ljudstvo v monarhiji potrpežliveje nosilo vsa bremena, kateri narod je pri vsakej priložnosti lepše pokazal svojo udanost in spoštovanje do vladarjeve hiše, nego narod slovenski! In ti iz tujega pritepeni ljudje, ki smo jih gostoljubno sprejeli, ki smo jim dobrovoljno delili svoj kruh, nas v svojej grdeji, črneji nevhvaležnosti pred svetom denuncirajo in lažljivo obrekujejo, da smo nelojalni, da nijsmo državi in cesarju zvesti! Res, ko bi bil kak drugi narod v Avstriji moral pretrpeti to, kar je pretrpel slovenski, toliko tlaččenja, toliko v nebo vpijočih krivic, bil bi opešal v svojej zvestobi, a „Hrib se omaje in hrast, zvestoba Slovenca ne gane!“ Slovenec je trpel in ostal zvest upajoč na boljšo prihodnost. Da bi skoraj prišla! —

Mej zažiganjem kresa zapeli so naši do-

mači pevci cesarsko pesen, burni „živio“-klici spremljali so petje. Za tem pa se je pela „Hej Slovani“ in še druge domače pesni. Človeku srce radosti igra, če pomisli, kako se zaveda naše priprosto ljudstvo; res, seme, ki se je sejalo v njegovo srce, pognalo je dobre kali in upati je, da bo rodilo nalepši sad. Tako ljudstvo, kakor je naše, ne bo nigdar uničeno, nigdar zamorjeno, vse sile naših nasprotnikov ga ne bodo razrušile!

Imeli bi še marsikaj pisati, zlasti o naših uradih, a mogoče da o tem še kedaj posebe spregovorimo. Za denes opomnimo le, da je bila trditev okrajnih glavarjev, da na slovenske vloge slovensko odgovarjajo, neresnica. Mi moremo pokazati na slovensko prošnjo napisan nemšk odgovor in to v letošnjem letu! Sedaj je menda malo bolje. V naši sodnji pa še vedno le nemško črnilo rabijo, bilo bi dobro, da bi jim kedo slovenskega nalil. Prihodnjč več. —

Iz Celovca 15. avg. [Izv. dop.] Jako težko je tukajšnjim Nemcem in nemčurjem pri srcu, ko so zvedeli, da se je tukajšnji deželni predsednik grof Lodron odpovedal, ker uže slušbuje 40 let. Nemški časopisi plakajo namreč, da se ravno v takem času, ki je toliko važen, odpoveduje svoje visoke službe in uže se boje, da ne pride kak pravičnejši mož, ki ne bi spadal v ustavoverno slavofagno kliko, kot deželni predsednik.

Res želeli bi bilo, da bi tudi nam Slovencem tu v Koroški zasvetila lepša zarja pravičnosti.

Vse je pri nas še pri starem in najbolji v nebo vpijoče je šolstvo, pri katerem je še vse kakor je bilo. Nemški učitelji nastavljajo se na čisto slovenske šole, in kateri slovenski učitelji ne trobijo v rog Gobančev, prestavlja jih na Nemško. C. kr. učiteljska pripravnica ima tacega učitelja za slovensko, da se Bogu usmili in skoraj bi smelo rekel, da bi bilo boljše, ko bi se nič ne podučevalo, ker kar predava, predava večinoma nemško, ker slovensko ne zna. Upajmo, da bode z novim predsednikom boljše, ker če se kak narod avstrijski na steno pritiska, tak smo mi prvi. Germanizacija, kakor so jo prejšnje brutalne ustavoverne vlade pri nas uvedle, more se uže nesramna imenovati.

Iz Logatec 19. avg. [Izv. dopis.] V gorskeji koči, kakor v mestnej palači obhajal se je radostno petdeseti rojstni dan presvitlega našega carja. Gorski vrhovi naznanjali so se svojo bliščobo kresov oddaljenemu svetu, da tudi priprosto gorsko ljudstvo prazničnega rojstvenega dne pozabilo nij. Vihrajoče cesarske in narodne zastave razsvitljene in z okusnimi napisi okinčane hiše bile so pravi porok globoke vdanosti in zvestobe.

Dolenji Logatec bil je na predvečer rojstvenega dne v lepeji svetlobi oken, tudi od najrevnejše kočje, bile so z mnogoštevilnimi lučicami razsvitljene; narodni in cesarski prapori, kresovi na bližnjih homcih in grmenje možnarjev povikšali so slavnost. — Posebno veliko je pa k slavnosti pripomoglo tukajšnje društvo požarne straže, katero je z baklado in godbo na čelu v polnem številu korakalo do okrajnega glavarstva v gorenji Logatec. — Drugi dan bila je v farnej cerkvi slovesna sv. maša, pri kateri so bili c. kr. okrajni glavar g. Mahkot vsi gg. uradniki, občinski odbor, tukajšnja požarna straža „in corpore“, krajni šolski svet in dr. navzočni. Po maši šle so deputacije občin krajnega šolskega sveta in tukajšnjega „bralnega društva“ in „požarne straže“

h g. c. kr. okrajnemu glavarju, da so mu častitali k cesarjevemu petdesetletnemu rojstvenem dnevi in izrazile svojo globoko vdanost do vladarjeve hiše.

Iz Ormoža 18. avgusta. [Izv. dopis.] (Cesarjev rojstni dan.) Prebivalci ormoški in okolice so jako slovesno obhajali denašnji dan in sijajno pokazali svojo lojalnost in udanost do svetlega cesarja in njegove slavne rodovine; naše mesto je bilo sinoči prav lepo razsvitljeno in različni transparentni napisi kazali so imenitnost slavnosti. Denes je bila slovesna sv. maša, katere se je ljudstvo udeležilo, kakor ob največjih praznikih. Vse to je lep dokaz, da tukajšnje prebivalstvo iskreno ljubi svojega cesarja, katero ljubezen je sicer ob vsakej priliki dejansko dokazalo. — Tudi slavnostni obed v gostilnici „zur Stadt Graz“ so razpisali tukajšnji c. kr. uradniki sodnijski in davkarski ter povabili privatne uradnike, župana in mnogo mestjanov. Pa v povabilnej okrožnici smo čitali opazke mestnega župana g. Kosola: „werde nicht erscheinen“, njegovega namestnika in deželnega poslanca g. Kade: „werde nicht erscheinen, danke für die Einladung“. To postopanje prvakov, posebno Kadovo, ki je z zlatim zaslužnim križcem s krono lani kinčan bil, je uplivalo tudi na neke druge mestjane, tako da, so se večidel na enak način podpisavali in se za vabilo zahvalili; zato so razpisatelj slavnostni obed preklicali. Nam je jako žal, da se je to zgodilo, ker pri tako velikej slavnosti imajo pojedinci priliko izraziti svojo udanost najvišjemu prestolu in poklicati si nazaj v spomin gaslo presvitlega cesarja: „viribus unitis“, z združenimi močmi! Ravno sedanji svet terja združenost vseh močij, bodi si glede kakega malega mesteca avstrijskega, recimo Ormoža. Marsikatera nasprotna misel vtihne pri takih prilikah in sovražniki si podajajo desnice, rekoč: bodimo si složni, kakor nam to naš svitli cesar veleval!

Izmej mnogobrojnih domačih zastav smo opazovali tudi eno edino nemško črno-rdečo-zlato, katere vihanje je olajšalo nemškutarsko srce znanega tukajšnjega c. kr. davkarskega uradnika!

Iz Sevnice 19. avg. [Izv. dopis.] Rojstveni dan Nj. Veličanstva cesarja se slovesno obhaja vsako leto po celem Avstriji. Tem večja slavnost pa je letos, ko dopolnjuje naš visoki vladar petdeseto leto svojega blagega življenja: vse prebivalstvo velike države brez razločka spominja se ta dan s hvaležnim srcem in spoštovanjem svojega vladarja, kakor otroci svojega dobrega očeta, z voščilom, da bi Bog ohranil nam cesarja še mnogo let na srečo vseh avstrijskih narodov. Svojo udanost in ljubezen izraža denes vsak Slovenec, saj upa, da tudi njemu prihaja svitla zarja. — Sevnikiški trg je čoločil v tem smislu napraviti primerno svečanost, pa predno je dotični odbor za to poslovati začel, je g. dr. Ausserer, ki je letos tukajšnjo graščino kupil, v obče naznanil, da bode on veselico za ta dan dostojno aranžiral; predzadnji dan pred svečanostjo pa se izvé, da je ta gospod po dogovoru s svojim agentom povabil le sedem osob na „diner“ ob 6. zvečer, izgovarjaje se, da za več osob nema žlic, ne vilic in nožev, pa tudi čaš ne, ker bi moral vendar tri vsakemu predstaviti (risum teneatis!).

Ta njegov program je bil se ve da prereven in narodni Sevnicanje so si mislili: Naj g. Ausserer „dinira“ sam s svojimi izvoljenci, mi pa bomo na drugi način pokazali svojo lojalnost. Naročili so nemudoma godbo in do-

ločili veselico sê sledečim programom; 1. Nazdravljenje cesarju. 2. Petje. 3. Kegljanje na dobitke. 4. Zvečer velika bakljada z godbo in zastavami. 5. Serenada pred sodnijskim poslopjem in pred stanovanjem g. okrajnega sodnika s cesarsko himno. 6. Razveseljevanje na kegljišči. — Celi program se je vršil izvrstno in v občno zadovoljnost. Udeležba je bila živahna in splošna. Za dohodke pri kegljanju se bode nakupilo 50 iztisov dr. Razlagovih „Pesmarič“ iz njegove zapuščine in podelilo domačej mladini za spomin petdesetгодиšnice Nj. Veličanstva cesarja Franca Josipa I.

Narodnjaki! Vam naj opominjam iz tega izkustva, da se pri enakih prilikah ne bi nikdar zanašali na tujce. Sami ste umni, tudi dosta premožni, le bodite delavni: dobra dela niso brez dobrega vspeha. G. Ausserer, ki je ta dan pristopil k protinarodnemu „Schulvereinu“, pa svetujemo, da si drugod išče pajdašev, pri nas niso tla za njega.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Kamnik 21. avg. Deželni predsednik g. Winkler je bil denes na svojem potu v Trzinu in Mengšu od množice praznično oblečenega naroda navdušeno pozdravljen. V Kamniku, krasno okinčanem s cesarskimi in narodnimi zastavami, bil je sijajno sprejet od mestnega župana in občinskega starešinstva, od državnega poslanca vit. Schneida, političnih in sodnijskih uradnikov, frančiškanov, od čitalnice in meščanske konjice, od belo oblečenih deklic, šolarjev, godbe, mestjanov in mnogobrojnega naroda iz okolice. Vse je veselo in navdušeno!

Domače stvari.

— (Nemško-ustavoverni škandali v okrajnem zastopstvu Mariborskem in prihodnja državnozborska volitev.) Mariborski „Slovenski Gospodar“ piše, omenjaje, da je dr. Schmiderer, načelnik mariborskega okr. zastopa, državnozborski kandidat namesto dr. Duchatscha, tako-le: „Slovenska večina okrajnega zastopa je v seji dne 5. apr. št. 1. izvolila 3 pregledovalce računov okrajnega zastopa. Ti gospodje, namreč dr. Radaj, dr. Serbec in g. Pfriemer, so račune pregledali in vse našli v najlepšem redu le onih zastran „Kreisaanta z vrtom“ ne. Kar začudeni so strmeli prepričavši se, da od l. 1867. to je celih 13 let nij položil nobenega računa o tem imetju ne okrajni odbor ne njegov večni načelnik g. Seidl. Poslopje „Kreisaamt z vrtom“ vred je last vseh onih okrajev, ki so nekaj spadal k mariborske „kreisiji“ ter imajo dobivati delež od dohodkov. To se nij zgodilo. Dohodki znašali so na leto okolo 1400 gld. in je torej oskrbnik tega imetja, namreč okrajni odbor ali njegov načelnik, prejel v 13 letih blizu 18.200 gld.! Računov o teh letih nij in denarja manjka 8—10.000 gld., ako ostanek zaračunimo za dače in popravila. Pregledovalci bili so tem bolj osupnjeni, ker so vedeli, da je „Slov. Gospodar“ večkrat terjal, naj okrajni odbor pove, kam je ove denarje spravil? Toda vse je molčalo. Nihče nij zinil besedice. Gluh bil je stari večni načelnik, gluh njegov namestnik g. Girstmajer, gluh vsi odborniki: dr. Reiser, Hartman, Gasteiger, Glaser in „voter“ Wretzl. Trdovratno molčal je tudi novi načelnik g. dr. Schmiderer, molčal je njegov namestnik g. dr. Duchatsch, tiho, dejali so novi odborniki: Pahner in zopet Hart-

man in stari Girstmajer. Le Slovenci, g. Simon in Kodela, terjali smo računov in pojasnil, kateri se nam sedaj res niso mogli dalje zabraniti. Pregledovalci so namreč g. dr. Schmidererju naložili, naj terja od starega načelnika račune o „Kreisaantu z vrtom“. Stari načelnik se je pa branil in prosil obrokov. Zadnji mu je dotekel dne 1. avgusta. Pravi, da računov ne položi! V tej zadregi vpraša novi načelnik g. dr. Glančnika, kaj mu je storiti? Ta mu odgovori: „odprta sta dve stezi; ali okrajni zastop toži starega načelnika po civilnej pravdi, naj položi račun in vrne denarjev, kolikor jih manjka; ali pa naj zoper njega vloži pri c. kr. sodnji kazensko zatožbo radi zločinstva nezveste polastitve zaupanih mu denarjev.“ Kateri pot bode krenil g. Girstmajerjev zet, to še nij znano in nas tudi ne briga sedaj še veliko. To pa je gotovo, da je to silen udarec. velik „škandal“ za celo staro liberalno-nemško „gardo“ v Mariboru. Ob enem je to dobro zaslužena kazen za grehe, katerih se je ta stranka kriva storila, ko je Slovincem vsled njihove zmaga pri volitvah pristojno večino v odboru zabranila. Sedaj imajo liberalni Girstmajer-Duchatsch Schmidererjevci večino v okrajnem odboru in so tako prisiljeni divjati in rohneti zoper kost lastnih kostij, zoper svojega mnogoletnega, mnogozaslužnega voditelja, starega načelnika. Bodi jim! To pa rečemo ob konci, da je naše čudenje popolnem opravičeno. Res strmeti moramo, ako vidimo, da se upa tako zdelana stranka z zetom g. Girstmajerjevim na dan in g. dr. Jož. Schmidererja ponujati kot kandidata v državni zbor. V takšnih okoliščinah utegne celo (socijal-demokrat) g. Wiesthaler dobiti prednost pred g. dr. Schmidererjem!“ — Kaj poreče „Tagespost“ k tej slavnej „ustavovernej defraudaciji“. Morda da je to lepo priporočilo nje stranke za prihodnje volitve?

— (Volitev za Maribor-Ptuj in uradniki.) Graška „Tagespost“ zavrača naš zadnji dopis, ki svetuje tacega vladnega kandidata, zoper katerega uradniki ne bi mogli glasovati, pa pravi, „kako razžaljivo je za značajne uradnike, da bi morali proti svojemu prepričanju glasovati.“ Res je. Ali prvič mi tega ne terjamo, temuč mi zahtevamo, da naj uradniki ne glasujejo, ako nehte za vladnega kandidata glasovati. Drugič pa spet ponavljamo, kako je vendar to, da se tista „Tagespost“ zdaj navdušuje za svobodno volitev uradnikov, ki je prej pod ustavovernimi vladami zmirom pridigovala, da mora uradnik z vlado hoditi, in je naše narodne uradnike zmirom denuncirati pomagala, da so državi sovražni rovarji, ako niso v vladni rog trobili. Tedaj kadar je vlada nemško-ustavoverna, mora jej po „Tagesp.“ narodni uradnik pač pokoren biti, kadar pa je na krmilu drugo ministerstvo, tačas mora uradnik biti v opoziciji!

— (France Zakrajšek †) novoimenovani profesor v Celji je — kakor se je nam včeraj iz Gradca telegrafiralo, a za zadnji list prekasno — po dolgej bolezni umrl.

— (Angelj váruha.) „Pijanci in otroci imajo posebnega angelja váruha“, pravi slovensk pregovor, in kaže se, da ima pijani ali pa neodrasli človek res svojo posebno srečo. To se je videlo predvčeranjem. Železnišk čuvaj nij pazil na svojega 1½ leta starega fantka. Ta gre in sele mej šine na železnico in se igra. Pridrda mešani vlak in frči nad glavo otrokovo mimo. Ko oddrda mislil je prestra-

šeni oče, da bode našel samo grozne ostanke stlačenega deteta. Ali glej, otrok je pač prestrašen večal na tleh mej šinami, ali razen male praske na glavi in stlačenega mazinčka na nožici, s katero je bil po strani omahnil, nij mu bilo nič hudega! Brez škode je vozil se cel vlak preko njega glave.

— (Iz Kranja) se nam piše: Dne 29. t. m. bode v Kranji veselica s petjem, govorom, igranjem na glasovir in citre, z gledališko predstavo ter plesom. Natančnejši vzpored se objavi ob kratkem, veselica bode imela dobrodejen namen.

— (Starešinstvo Nakelske županije) na Primorskem je — kakor se nam piše — pri slovesnej seji dne 18. avgusta o priliki praznovanja petdesetletnice Nj. Veličanstva cesarja, izraževaje zaupanje do sedanje vlade, ministra grofa Taaffeja za častnega občana izvolilo.

— (V več krajih Istre) so bile 18. t. m. laške protiavtstrijske demonstracije: v Piranu, Kopru in dr. — To je mogoče, ker se isterski in sploh primorski Avstriji zvesti Slovani ne podpirajo ali celo Italijanom zatirati pusté. Kdaj dobimo v Trst energičnega cesarskega namestnika?

— (Čuden davkopobiralec.) V uradnem listu beremo, da je na Veliki Šmaren dan hodil v Trebanjskem okraji po vaseh Velikej in Malej Lipovici neki mestno oblečen mal človek z belim slamnikom in se izdajal za davkarskega eksekutorja, ter da se je neznanemu lopovu res posrečilo od nekaterih kmetov davek pobrati! Pa reci, da naši kmetje niso zaupni!

— (Iz letnega sporočila žveterorazredne ljudske šole v Črnomlju) posnemljemo, da je v minolem šolskem letu pohojevalo vsakdanjo šolo 460 učencev, ponavljavno pa 168. Učiteljev je 6. Letnemu poročilu je pridodana pesen o priliki petdesetletnice našega vladarja.

— (Sedem požarov v 14. dnéh) bilo je v polit. okraji ptujskem. Pogoreli so: Zagoršek v Dornavi, Šabeder pri sv. Elizabeti, Stojnšek na Slatini, Volkovič v Polenščaku, Stuhec v Lešnici. Pihler v Janežkem vrhu in Ogrizek na Slatini.

— (Strela ubila) je v Žabjeh vasi pri Slovenskej Bistrici posestnika M. Stelcelna in njegovo ženo. Zraven v hiši stoječemu otroku pa se nij zgodilo nič drugega, nego da je hipoma sirota postal.

— (Ad vocem znanega ukaza c. kr. kamniškega okrajnega glavarja) smo prejeli sledeče pisanje: Slavnemu Uredništvu časopisa „Slovenski Narod“ v Ljubljani. V vašem častitemu listu posebno v onim dne 20. avgusta 1880 št. 190 najdem priobčilo in spiske o nekem odloku c. kr. okrajnega glavarstva v Kamniku št. 1776 županstvu v Češnjicah izdanemu, in govorečemu tudi o jeziku uradovanja. Kjer pa temu priobčilu majnka napoved dneva in leta navedenega odloka, tako je zdaj pripraven podvreči njemu nameren namen, in zarad tega upirajoč se na § 19 tisk. post. oziroma na čl. II. postave dne 15. oktobra 1868 št. 142 derž. zak. naprosim slavno uredništvo imenovano priobčilo popraviti v tem, da navedeni odlok je od dne 26. svečana 1879 t. j. lanskega leta. Kamnik 20. avgusta 1880. C. kr. okrajni glavar: Klančič.

— (Za Kopitarjevo slavnost) so dalje darovali gg.: Fr. Hren 3 gl., Hut 1 gl., Mih. Lavrič 2 gl., Frid. Križner in dr. Koceli skupaj 3 gl., Val. Krisper 5 gl., Ad. Obreza

5 gl., Fr. Kollman 5 gl., Iv. Vilhar 5 gl., dr. Poklukar 4 gl., Fr. Kotnik 3 gl., dr. Moše 3 gl., Jeločnik 1 gl., gospa Bab. Kogelnova 2 gl., dr. Zarnik še 5 gl. (torej skupaj) 10 gl., Murnik 5 gl.

Razne vesti.

* (Dvojin samomor.) Iz Oedenburga poročajo, da so v tamošnjem gozdu našli necega mladega gospoda in mlado gospo mrtva, ustreljena, poleg njiju revolver. Oba sta tujca, stanovala sta nekaj časa v gostilni, potem sta v gozd zginila, kjer so ju našli čez en teden. Zakaj sta se samomorila nij znano.

* (Napad na železnici.) Iz Nagyvarada se piše, da je negdo položil čez železno cesto mej Revom in Tegedom veliko bruno, ravno predno se je tam čez peljal brzovlak. K sreči je mašina bruno tako razkosala, da je brez nesreče peljala dalje čez nevarni kraj.

* (Bogat cigan.) V Pragi je prišel teden dni v tamošnje zastavljavnicu cigan, hoteč veliko srebra in zlata zastaviti. Uradniku se je to zdelo sumljivo, ter pokliče policijo. A cigan se je izkazal kot poštenega moža in zastavljavnicu mu je posodila na njegovo srebro in zlato 1700 gld.

* (Roparji.) V Šebiši so ujeli dne 3. t. m. glasovitega roparja Ahima Deanu; policija je izvedela, da je ropar s svojimi tovariši pri nekem delavci in da se tam goste. Policijski vodja zbere okolo sebe še četrirnočne stražnike, ki se oborože z vilami in vsi gredo v dotično hišo. Policijski vodja stopi

sam v izbo ter zahteva od družbe, da gre z njim. Roparji so se mu začeli smijati in norčevati se z njega, a drugi so iskali nožev. Vodja policijski pokliče svoje spremstvo, ki počasi in varno jeden za drugim stopa v izbo, ki pa je bila tako majhna, da je moral jeden zunaj ostati. Roparji, misleči, Bog vé kolikošna armada je hišo oblegla, udali so se. Kmalu so bili vsi povezani in se je pri njih našlo 268 gld. v gotovini ter več ukradenih dragocenosti.

* (Zveri v vshodnji Indiji.) V Bengaliji so minolega leta strgale zveri 1264 oseb, a kače so jih umorile 9515 ter 12.000 domačih živalij. Teh zverij se je v istem času uničilo 5543 in 21.102 kač. Za uničenje kač je indijska vlada vlansko leto izplačala 28.370 rupij.

Dunajska borza 21. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni d. dolg v bankovcih	72 gld. 75 kr.
Enotni d. dolg v srebru	73 " 70 "
Zlata rente	88 " — "
1860 d. pos. jilo	132 " — "
Akcije narodne banke	833 " — "
Kreditne akcije	276 " 25 "
London	117 " 70 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 35 "
C. kr. cekini	5 " 56 "
Državne marke	57 " 80 "

Nova hiša št. 7

na opekarske cesti (v Trnovem) v Ljubljani, dvajset let davka prosta, s 470 sežnjem zemlje okolo hiše, se prostovoljno prodá. Polovica kupne cene lahko ostane na hiši. Kupec naj se oglase pri posestniku v iste hiši. (403—1)

Tržne cene

v Ljubljani 21. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 77 kr. — reš 6 gld. 01 kr.; — ječmen 4 gld. 22 kr.; — oves 2 gld. 60 kr.; — ajda 6 gld. 18 kr.; — pros 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gld. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 88 kr.; mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 64 kr.; — svinja 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — svinja 1 gld. 60 kr.; — drva trda 1 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Ekonom,

teoretično izobražen, praktično izkušen, ki služi v tej stroki že 12 let in je zdaj oskrbnik, zna nemški, slovenski ter magjarski, želi dobiti službo kot ekonom ali računski uradnik na kakem posestvu. Pismene ponudbe naj se pošlejo pod naslovom „ekonom“ administraciji tega lista. (404—1)

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavcarjevi hiši. (273—20)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Bergmanovo

milo za pége,

s katerim se pége na lici odpravljajo popolnoma, priporoča po 45 novč. komad lekarnar J. Svoboda na Prešernovem trgu. (136—11)

Koncipijenta

iščem, ki more zadostiti § 30. odvetniškega reda.

Dr. J. Mencinger,
advokat v Kranji.

(402—1)

Doktor prava, Slovenec, z dovršeno sodnijsko prakso, išče mesto kot

koncipijent

pri odvetniku. Dopisi pod črkami S. K. na graško vseučilišče. (401—1)

2 ali 3 dijaki na hrano

sprejmo se v poštenej trgovske hiši v Ljubljani. Vpraša naj se v F. Müllerjem „Annoncen-bureau“. (405—1)

Proda se

iz proste roke malin, žaga in pol grunta, vse v dobrem stanju, v Dolini na Dolenskem. Več o tem se pri županu v Mirni izve. (396—3)

Babica,

praktična in dobro izkušena, v najboljših letih, govori slovensko, tudi malo nemško in laško, želi kot taka pri kakšni občini na Slovenskem v službo stopiti, ter se priporoča slavnim županom. — Frankirana pisma M. K. opravištvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. (395—3)

Tucl.
21. avgusta:
Pri Slonu: Horn iz Dunaja. — Ferfila iz Gorice. — Nastopil iz Brna. — Rupo iz Dunaja. — Tabor iz Trsta.
Pri Mateti: pl. Ga. s'elger iz Graden. — Blau iz Dunaja. — Mayer iz Trsta. Schwarz iz Dunaja.

Vprašanje:

Kje naj kupim šivalnih strojev in kateri sistem?

Odgovor:

Samo pri reelo znanej, uže 10 let obstoječej, največjim zahtevam služečej firmi na tukajšnjem tržišču

Franc Detter-ja,

in sicer za 5 let garantovane originalne Singer šivalne stroje po tovarniški ceni.

Singer Manufacturing Comp. je najstarejša tovarna za šivalne stroje, katere izdelki daleč slovijo, a za dobroti in prednosti pravih Singer šivalnih strojev govore najbolj sledeči dokazi:

1. Pravih Singer šivalnih strojev se zmirom več prodaja ter jih je bilo prodanih samo leta 1879 komadov 356.432 ali skoraj 1000 komadov vsak dan.
2. Pravi Singer šivalni stroji se zmirom popolnoma po naj-novejših iznajdbah ter se jim pridajo vsi aparati, ki so praktično rabljivi. Singer-Comp. je jedina tovarna, ki izdeluje šivalne stroje za vsako šivanje.
3. Pravi Singer šivalni stroji so najboljši sestavljeni, zato služijo vsem drugim tovarnarjem šivalnih strojev, razen pravim Howe, kot uzer in jih ponarejajo.
4. Pravi Singer šivalni stroji so najtrajnejši, so najpriljubljenjši in se najraje kupujejo.
5. Pravi Singer šivalni stroji so bili pri vseh razstavah, kjer so konkurirali, najbolj odličeni, ter imajo zdaj nad 200 kolanj za odliko.
6. Pravi Singer šivalni stroji se prodajajo samo pod svojim pravim imenom, mej tem ko se največ tovarnarjev ponarejenih strojev boji pristaviti svoje ime ter rabijo za to samo ime „Singer“ ali ponarejena tovarniška znamenja.
7. Samo pravi Singer šivalni stroji se garantujejo ter imajo podružnice po vseh nemških, avstro-ogerskih in severnih mestih, katere nadomestujejo vsak del stroja in ga popravljajo; vsako jamstvo strojev, ki nima tovarnarjevega pravega imena, je brezveljavno.

Ti dokazi so neovrgljivi in se ponarejeni stroji tu primerjajo samo zato, ker si je neko društvo izdelovalcev takih strojev stavilo nalog, one stroje, katere ponarejajo, skrajno napadati, in trditi ljudem, da so stroji, katere oni izdelujejo taki, kakor drugi.

Kupec se bode daleč preveril, da je zanj najboljši, če kupi pravi Singer šivalni stroj, da se pa izogne pomotam, opozarja se na to, da ima vsak pravi stroj navedeno tovarniško znamenje, na ramenu pa napis: The Singer Manufacturing Comp. ter je vsakemu stroju priložen certifikat s podpisom. (G. Neidlinger).

Da si vsak lahko tak stroj omisli, oddajo se tudi tako, da se nanje plačuje vsak teden 1 gld. 1 1/2 in na mesto plačila se jemlje neprilicni ali stari stroji vsakega sistema. Popravljajo se točno in dajejo posamni deli, šivanke, eviren, svila itd. ceneje, nego kje drugod.

Glavni zastop: (345—3)

The Singer Manufacturing Comp., Newyork:
G. Neidlinger.

Zalogo ima v Ljubljani samo FRANC DETTER.

Severno-nemški Lloyd

(Norddeutscher Lloyd)

v avstrijskej državi koncesionirana

parobrodna družba.

Direktna redna poštna parobrodna vožnja mej

Bremenom in Ameriko.

Poleg najnižje cene prevoznji in najsolidnejšega ravnanja s potniki, priporoča se za natančnejša pojasnila uradno potrjeno

Glavno zastopstvo severno-nemškega Lloydja za Kranjsko

R. Ranzinger,

(39—16)

spediteur juž. železnice,

na dunajske cesti, št. 13 nova, v Ljubljani.

Sprejmo se zanesljivi agenti za okraje na Kranjskem.